

Изложена дјела Николе Граовца

ВИЗИЈА И НАСЛЕЂЕ

Оснивачи Галерије савремених новосадских уметника Музеја града Новог Сада

Галерија савремених новосадских уметника основана је у Музеју града Новог Сада 1963. године, као прва уметничка збирка у граду у којој се на музеолошким принципима проучавала савремена уметност. Замишљена је као центар ликовних збивања у граду и формирана са циљем да прикупља, чува, проучава, интерпретира и излаже дела из области ликовне и примењене уметности аутора који живе и раде у Новом Саду. Иницијатива за њено оснивање потекла је од новосадских уметника, чланова Подружнице УЛУС-а за Војводину, кустоса и директора Музеја проф. Васе С. Колака, уз подршку градских власти.

Почетни ликовни фонд Галерије је формиран крајем 1963. и почетком 1964. године, откупом радова од двадесет и једног новосадског уметника. Откуп је извршен по уједначеним и симболичним ценама, чиме су аутори стекли право на статус оснивача Галерије. Прва изложба радова из фонда Галерије, под називом *Сликари и вајари Новог Сада*, приређена је у згради Топовњача на Петроварадинској тврђави 1964. године. На изложби у Музеју учествовало је двадесет уметника – Јожеф Ач, Милорад Балаћ, Емил Боб, Исидор Врсајков, Никола Граовац, Радмила Граовац, Богомил Карлавариш, Милан Кечић, Милан Керац, Александар Лакић, Стеван Максимовић, Душан Миловановић, Миливој Николајевић, Олга Николић, Анкица Опрешник, Бошко Петровић, Богданка Познановић, Хелена Сивч, Милан Ђирлић и Мирјана Шипош, док је вајар Јован Солдатовић своје стваралаштво представио на самосталној изложби у фоајеу Радио Новог Сада [данас Студио М].

Уметници оснивачи Галерије припадају послератној генерацији новосадских ликовних уметника. Већина је у годинама после Другог светског рата дипломирала на Академији ликовних уметности у Београду. Углавном су се бавили сликарством, а мањи број скулптуром и графиком. Остварили су успешне каријере, не само у локалним, градским оквирима већ и у тадашњој Југославији, а поједини су стекли међународни углед. Многи су били учесници оснивања ликовних колонија у Сенти, Бечеју, Бачкој Тополи, Ечки и другим местима током шесте деценије 20. века, које су биле средишта уметничких збивања и размене искустава у Војводини. Већина уметника оснивача бавила се педагошким радом. Неки су били ликовни педагози у основним школама и гимназијама, а многи професори Школе за примењене уметности, Више педагошке школе и Академије уметности у Новом Саду, као и Академије ликовних уметности у Београду. Утицали су на формирање и уметнички развој бројних генерација новосадских стваралаца. Поједини уметници оснивачи били су друштвено ангажовани и укључени у рад различитих комисија и савета у Новом Саду, чиме су утицали на многе појаве и процесе у културном животу града. Са позиција ликовних педагога, директора уметничких школа, професора Академије, управника галерија и установа културе, постигли су значајне резултате и оставили траг у култури и историји Новог Сада.

У првим годинама постојања, Галерија савремених новосадских уметника уживала је јединствен статус у оквиру Музеја. Град је сваке године Галерији додељивао знатна средства за откуп радова и формирање фонда савремене новосадске уметности. Средства су уплаћивана на посебан рачун, а Комисија за откуп је њима располагала независно од програма осталих музејских одељења. Постепено, Галерија се развила у једну од најбољих колекција новосадске уметности друге половине 20. века. У почетку њен назив није био коначно дефинисан. Називана је *Галерија савремених новосадских уметника*, *Савремена новосадска галерија* и *Новосадска галерија савремене уметности*. Садашњи назив – *Завичајна галерија* установљен је 1965. године.

Данас уметнички фонд Галерије чини преко 3.900 радова више од 200 аутора, који се чувају у оквиру Збирке ликовне уметности, Збирке примењене уметности и Заоставштине архитекте Ђорђа Табаковића. Дуже од шест деценија град Нови Сад је издвајао материјална средства за формирање колекције савремене новосадске уметности у Музеју. Многи аутори, колекционари и појединци поклонили су Завичајној галерији бројна уметничка дела, студије и скице, чиме су допринели вредности збирки овог Одељења. Четири генерације музејских стручњака водиле су бригу, прикупљале, чувале, научно обрађивале и излагале дела из фонда Галерије, чиме су афирмисале уметнике заступљене у збиркама и град Нови Сад.

Изложбом *Визија и наслеђе: Оснивачи Галерије савремених новосадских уметника Музеја града Новог Сада* одајемо признање уметницима оснивачима Галерије. Њихова визија и даље зрачи несмањеним сјајем у збиркама Одељења, а дела сведоче о ликовним збивањима у граду која су се одликовала богатим идејама, чији су аутентични заговорници били новосадски ствараоци друге половине 20. века.